

ELŐFIZETÉSI ÁR:
 Egész évre 6 frt.
 Félévre 3 „
 Negyedévre 1 frt 50 kr.
 Bérmentetlen levelek csak ismert kezekből fogadtnak el.
 Észiratók nem adatnak vissza.
 Egyes szám ára 20 kr.
 A nyilvántartásban minden garmond sor díja 20 kr.

Z E M P L É N.

Társadalmi és szépirodalmi közlöny.

(Megjelenik minden vasárnapon.)

HIRDETÉSI DÍJ:
 Minden egyes szó után 100 szög 2 kr.
 Azonfelül 1 kr.
 Kiemelt díszbetűk s körzettel ellátott hirdetésekért természetesen, minden centimeter után 3 kr. számítatik.
 Állandó hirdetéseknek kedvezmény nyújtatik.
 Hirdetést a „Zemplén” nyomdájába küldendők.

X Szemere Miklós.

(Mehalt aug. 20.)

A magyar muzsa ismét gyászt öltött magára... és gyásza mély és gyásza nagy, mert vesztesége is az. Dicsőségének fényes koronájából ismét kitört egy értékes drága követ a mindenhez hozzányúló mulandóság s nekünk még csak számonkérni sincs jogunk: hogy miért tette ezt? ... Hiszen a halál könyörtelen angyalának öldökléseiben nincs indok, nincs logikai rend; a gyöngye virágtól a százados tölgyfához... a kunyhó koldusától egyenest a biboros tron fejedelméhez lép, rámutat zörgő csont-ujjával s szemébe vigyorgva kiált telé: **K é s z ü l j!**... ma — te következ el!

Ha a földi pálya közönséges vándora örök nyugalomra hajtja fejét, aki élt, csupán mert született s meghalt, mert élt: mindössze is egy buborék pattanását benne, melyet talán csak a hozzá legközelebb álló légrézecskek éreznek meg s azzal az örökfeledés homályába vész. Nem úgy az emberiség félistenei; ezeknek csupán porhüvelyét veszi át az enyészet rideg keze, de nagy szellemük nyoma ott marad a nemzedékek szívében, emlékü ott a történelem lapjain, mint az a végtelenbe futó fénysugár, melyet az aláhulló csillag maga után az égboltozaton hagy...

S z e m e r e M i k l ó s m e g h a l t. E három rövid szócsekk jelentőségéhez amigyonge magyarázatunk ugyan minek is tolakodnék! Minek mondjuk: mit birtunk és mit veszítettünk benne?! A muzsák valódi barátja annyit olvaszthat föl magában e három szóból, amennyi keserű fájdalmat, amennyi bánatos érzelmet csak megbír szervezete... A veszteség bizonyára az egész magyar nemzeté, de sulyát legelőbb is azon gyönyörűsömjas keblek érzik meg, kik a magyar Helikon lasztóci forrásából nyertek mámorító italt; valamint a növényvilágban is az a virág zárja be először szirmait, ha ráborul az éj, amely virágnak a nap, e ragyogó égi test fénye és melege egyik legfőbb életadó forrásává vált.

Szemere Miklós egyéni értékének hű és teljes meghatározása félannyi gondot sem adhatna nekünk, mint azon méltó hely kijelölése, mely őt a magyar koszorusok sorában megilleti. Mint hazafi, mint házigazda, mint hű férj, mint szerető apa, mint jóbarát egyaránt kimagaslott s egy antik ékszer azon határozott jellegével birt, mely minden részében tömör és stilszerű s amelynek mai utáztatánál már csak a külső hasonlóság kapja meg figyelmünket. Egy valódi eszményi alak volt ő; szívében jó, lelkében fenkölt, erkölcsében romlatlan, szenvedélyeiben nemes, kedélyében gyermeteg, elhatározásában szilárd s honszeretetében törhetlen. És különös: hogy a lelki szépségek e csodás öszhangjában sokan, kik különben méltatói voltak, erőnek-erejével bizonyos kü-lönczséget szerettek volna felfedezni s miért? mert költőnk gyermeteg kedélye olykor, a mindennapi emberek szokásaitól eltérő szó-rakozásnak adta át magát s mert néha egy, bizonyos költői idegesség rohamában, inger-

lékenységének, — ha utjába állt — martalé- kul látszott odadobni magát a legbensőbb barátságot is. Pedig hát mindezen evolúciók csak egy szép és derűs nyári nap forgószelének jellegével bírtak, melyek kissé fölka-varták az országut porát, de villámos borít sem nem hoztak magukkal, sem nem hajtot-tak maguk előtt.

Bizonyára színtelenek e vonások, melyekkel egy, a század szellemi törpéségei közül kimagasló alak egyéni körrajzát próbáltuk bemutatni, mindamellett nem fogja senki tagadni: hogy vannak benne találó részletek is. Egészen más és feltétlenül helyes kritikai érzéket igényel Szemere Miklóst mint költőt, a poézis zengő ligetében egyéniségét teljesen megillető talapzatra állítani. Ahoz semmi kétség sem férhet: hogy nagy költő volt, de mert művei még mind- eddig szétszórtnak jelentek meg, mint az ég boltozatján koronként kigyult fényes csillagok, melyeknek ragyogása és változó alak- jukban egyenként gyönyörködhetünk csak: rendkívül nehéz feladat volna azokat egy teljes képlet alakjában a költői műfajok egyik vagy másik csoportjához ma napság beosztani. Azt mindegyiknél érezzük, hogy egy kiapadhatlan költői ér, egy hatalmas szel-lemi erő kristallumaival van dolgunk; azt is tudjuk, hogy keménységük a gyémánté, de hasábjaik sajtáságos alakja és színpom- pájánál fogva még most jellemző névvel nem vagyunk képesek megjelölni.

De ki volna az, aki mindennek daczára mégis rosz néven venné nekünk, ha Szemere Miklós költészetének virágos kertjében, egyéni izlésünk szerint választanánk ki egy-egy részletet, nyugpontjául méltó gyönyörködésünknek? Ha azt mondanánk: hogy a dal- isten különös ajándékául mégis csak azon hatalmas erőt bámuljuk nála leginkább, mely páratlan humorában oly megkapó közvetlen- séggel nyilatkozik; ha azt mondanánk: hogy poézisában azon műfaj ragad meg bennünket legellenállhatanabbul, mely a pajkos sze- relem és öröm olympi ital mellett való megénekelésével, Anákreontól kezdve a köl- tészet egy egészen különálló műfajának ty- puszává vált?... Ismételve kérjük: ki volna az, aki ezt nekünk rosz néven venné? Hiszen mi nem bírálatot irunk, de nagy halottunk drága emlékének, kihez a szeretet legben- sőbb kapcsával voltunk fűzve, egy könyvet akarunk szentelni e sorokban s rámutatni részünkről a veszteségre, mely az örökre el- némult lant a m a hurjának lepattanása által k i z á r ó l a g b e n n ü n k e t i s é r t. —

A haza és irodalom így támadt vesz- teségén, mások és talán más szempontból zengik el majd elegikus keservüket; lesznek bizonyára sokan, kik az államférfiúi botlások- kat erősen ostorozó politikai verseitől át- hatva, a vértékül való költői igazságszol- gáltatás nevében tesznek hantjára koszorút, kik siratni fogják benne az ihletett Kassan- drát, mert már azt hiszik: hogy hazánk, a fényes Ilion ledőlt... Oh! igen, igen, csak tegyék is reá a koszorut, hiszen a fájdalom és részvét nyilatkozásának minden neme

jogosult az iránt, aki az égtől nyert prome- theuszi szikrát egy hosszú félszázadon át, a szunnyadó hazafiúi lelkesedés lángralobban- tására fordította. —

És mármint te megdicsőült lélek, édes jó Miklós bácsink, ki ott állsz az „Öserő” előtt, felemelt fővel beszámolva: hogy „nem veszett el benned minden gondolat” — bo- csásd meg nekünk a merészséget, amiért dicső neveddel avatatlantul is foglalkozánk. De hiszen tudod te azt jól, hogy mi erre állásunknál fogva utalva vagyunk, s csak is a mi szerencsétlenségünk, ha fényes lelked iránt táplált hódolatunk kifejezésére tollunk hatalmas gyöngye volt.

De hát mindez most már épp úgy nem bánt téged, mint nem protestálhatsz az el- len sem, hogy ott kell átpihenned a végte- len éjszakát, ott a gálszécsi bércek alakatlan tövében, egy rideg földalatti lyuk omlatag falai között... Oh! mondd: miért is nem maradtál a te kedves tuskulánomod fülemilés bokrainál? Onnan láthatnád még most is az ujhelyi „Magas hegy”-et hol egykori ohajod szerint akartál volna pihenni, hogy tested is ott porladozzék, amerre lelked szárnya- lása minduntalan tört: a — m a g a s b a n — s hogy onnan is láthassad s gyönyörködhes- sél gondtalan gyermekséged, boldog ifjusá- god s nyugodt öregséged idylli fészkeben: a te kedves Lasztócokban?!

Nem, az nem lehet: hogy te e kedves helyet végképpen elhagytad volna! Csak el- mentél egy rövid időre hazulról, amíg rendbe szedjük kis, négyszögölnyi új hajlékodat... Mi v i s s z a h o z u n k t é g e d a m a s z e l i d l e j t ő j ü d o m b o c s k a o l d a l á r a, m e l y n e k m i n d e n f ü s z á - l á v a l, m i n d e n p o r s z e m é v e l ö s s z e f o r t é l e t ! Az a föld takarja hamvait, mely dalaira termékenyült; az a virág nyíljék sírodon, mely dalodtól fakadt s az a fuvalom susogjon ott neked hazád boldogságáról, mely a te Mári- uszi lelked sohajtásából szakadt ki... Igen, igen, mi visszahozunk és s z o b r o t e m e - l ü n k n e v e d n e k, é k e s m á r v á n y s z o b r o t, h o g y a n a g y o k p o r a i h o z z a r á n d o k l ó h o n f i a k n a k é p u g y o t t h o n l e h e s s L a s z t ó c z o n, a m i n t h o g y o t t h o n v a n a k i e s S z é p h a l m o n h a l h a t a t l a n s z o m s z é d o d: K a z i n c z y F e r e n c z !...

Mi nem tettünk ~~ke~~ koszorut... helyettesítsék azt e halvány sorok... minden vonást szívünkbe vettünk hozzájuk, hogy méltóan áldozunk dicső emlékednek, mely örök,legyen az nyugalmad is!

Borúth Elemér.

A temetés.

A végtisztesség, melyel az aggköltő iránti szomorú kötelességet leróttuk, f. hó 22-én ment végbe Gálszécsen délutáni 3 órakor, lehető egyszer- rüen. A ref. templom közepén nyugvó s koszoruk- kal megrakott koporsót az elhunytak leánya, Vilma és szeretett veje, Payzoss Andorón kívül, — a rokonok, jóbarátok s a költő tisztelőinek kis cso- portja vette körül. A gyászszertartás a gálszécsi dalárdának egy meghatóan szép énekével vette kezdetét, melynek végeztével a lasztóci ref. pap lépett a szószékre s tartott a boldogult felett egy, különben sok jó akarattal szerkesztett, de tár-

gyát kellőleg fel nem ölelő gyászbeszédet. Ezután mindjárt megindult a gyászmenet az azari uton, egy pusztatelek közepén álló kezdetleges alkotású sírbolt felé, ahová csakhamar el is ért. A koporsót — melyet idáig is kézen vittek az elhunyt barátai s tisztelői — a kibontott sírbolt nyílása elé a földre helyezték s mielőtt betették volna annak sötét üregébe, a gálszécsi ref. lelkész mondott még egy bucsubeszédet felette, mely tartalmasabb volt amannál, de mert olvastatott, ez is hatástalanul foszlott szét. Csupán Bajusz Józsefnek, kizárólag ez alkalomra irt s ugyancsak csak általa elszavalt költeménye volt olyan, mely ugy előadása, mint eszmei tartalmánál fogva képes volt kellő elegikus hangulatot teremteni, fokozván azt még az énekkarnak ismételtén összevágó és sikerült pianokkal színezett melodikus temetési éneke is. A borostyán koszorúkból mindenki vett magának egy-egy levélkét emlékül s fájó sóhajjal vett örökbucsut a nagy költő drága hamvaitól. A koszorúk között legszebb volt a kassai függetlenségi köré; barnapiros moire-szalagján e szavak tündököltek: „A kassai halandók a lasztóczy halhatatlannak.” Azonkívül a zempléni 48-as honvédbajtársak fehér szalagos koszorúja: „Szemere Miklós nagy költőnek; Éva Andráse: „Ifjúkori barátjának” s az ujhelyi joggyakornokoké: „Szemere Miklósnak” felirásokkal. A magyar tud. akademia s a Kisfaludy-társaság, melyeknek Szemere tagjuk volt, nem voltak a temetésen képviselve s koszorúkat sem küldtek, — mint utólag a fővárosi lapokból olvassuk — kellő idő hiányából. A „Zemplén, szerkesztőségét Boruth Elemér: a „Kassa-abauji Közlöny“-et Timkó József és Hedry Bódog, a fővárosi journalistikát pedig mindössze is egyetlen ember: Mezey Ernő képviselte. Nagyszámu tisztelői részint távol voltak a fővárostól, részint későn vették az értesítést s így a legjobb akarattal mellett sem jelenhettek meg. A családtagok azon elhatározása felett: hogy a temetés Gálszécsen fog megtartatni, mindenki megütközött és igen sokan meg nem jelenésük indokául e körülményt hangoztatták. Annyi kétségkívül áll, hogyha a temetés Lasztóczon tartatik s az értesítések is kellő időben kézhez érkeznek, egyike lett volna e gyász-ünnepély a legimpozánsabbaknak, melyet e környék lakói valaha láttak. De bármiképpen meg volt is nehezítve a temetéshez való juthatás, a közlekedési akadályok s különösen a temetkezési helynek a vasuti állomásokhoz való távolsága miatt mégsem lett volna szabad azoknak hiányozni, akik a hazafi kegyelet értékét csak valamire is becsülik önmagokban. Ott láttuk a szomorú gyülekezetben a megye főispánját, Dókus Józsefet nejevel, Matolai Etelezempléni- s Comáromi László abauji alispánokat, Molnár István miniszteri tanácsost, Éva Andrást, a Vládárokat, Szabó Zsigmondot, Bernáth Elemért, Viczmándy Viktort, Egry Eleket, Deil Jenőt Kaszáról, Cseleyeket, id. s ifj. Nemthy Ödönt, Batha Zsigát, Dercsényi Kálmánt, Boronkay Lászlót, Orosz Sándornét fiaival, Barna Bertalant, Keresztessy Lajost, Karsa Ferenczet, az Izsépyek és Bydeskuthyak egyrészét, Bokor Józsefet, Klein Tivadart, Szentgyörgyi Vilmost s azonkívül még sok másokat Gálszécsről az elhunyt költőnek, részint személyes ismerőit, részint rokonait s kortársait, kik:

Eljöttek és elkisérték, mint

Völegény korában egykoron . . .

Csak hogy akkor meleg nyoszolya várt reád . . .

Most sirba tettek édes dalnokom!

A Hattyudal.

Mi lehetünk oly szerencsések, hogy az elhunyt költő utolsó, tehát valóban hattyudalát egy tervben levő vállalatunk, a „Rákóczy-album” számára megnyerhettük, sőt mondhatjuk: hogy e magasztos költemény, tárgyánál fogva, kizárólag e célra iratott, melynek ha még nem volna is anyni belértéke, mint a mily magas röptü szellem sugárzik ki minden betűjéből, már maga a körülmény: hogy azt a kórágyn tekvő költő, fényes lelkének utolsó lobbanásaként kevés idővel halála előtt írta: örökre megbecsülhetlenné tenné előttünk. A költeménynek ehelyütt való közlésével célunk mintegy kiegészíteni bekövetkezett halálának gyászos történetéről irt fentebbi sorainkat, mely célból a „Függetlenség” a „Vasárnapi ujság” s a „Kassa-abauji Közlöny” szerkesztőségének is megküldöttük. A kettőtört babéros lant utolsó hangja így szól:

Rákóczy szelleméhez.

Midőn bölcsőd koszorúzza
Rabigába dőlt hazád
Nagy halott! a haldoklónak
Megtört lelke száll hozzád.

A te szíved rég elvázott,
Az enyim most vérzik el;
Végsőt dobban tán az ősznek
Lágy meleg szellőivel.

Szinte hallom a közelben
Hüveidnek vig zaját,
Szinte látom csilogni a
Hála s öröm poharát.

Bölcsőd és sirhalmod között
Dicsőnk! mily távol a tér!
De forró marad sóhajunk
A míg sirkövedhez ér.

Ott eped, ott lengi körül
Bemohosult sírköved
A Hellespont csendes partján . . .
A zúgó tenger felett. — — —

Mondd: mi vár lelkünkre ott fen
Feledés, bék', nyugalom?
Vagy örök emésztő lánggal
Ég a honfi fájdalom?

Óh! ha így van, akkor lelkünk
Örök létig haldokol. . . .
Csak mese az igaz üdve
S a mennyország is pokol.

Életrajzi adatok.

Mint fejezetünk címe is mutatja, egyáltalában nem czélunk e sorokban életrajzot adni, csupán adatokat hozni napfényre, melyeket költőnk életrajza annak idején több-kevesebb haszonnal értékesíthet munkája összeállításánál. S ezt annyival inkább szükségesnek látjuk, mert a fővárosi lapok egynek-melyike által közölt életrajzok nemcsak szerfelett hézagosak, de több oly valótlan epizodot is tartalmaznak, melyek egy hü életírás keretében jövőre nem foglalhatnak helyet. Igaz, hogy az idő rövidsége miatt az is kevés és szakadozott, amit mi nyújtunk, azonban egy értéke még is van; t. i. hogy e keveset is a legmegbízhatóbb forrásból meritettük.

Szemere Miklós 1802-ben született Lasztóczon. Apja Szemere László, anyja Vattay Krisztina volt. — Testvérei közül kiváltott György, kit széles olvasottsága és finom sarcasmusa tett több megyére terjedt körben nevezetessé; — továbbá Krisztina, Szemere Pálné, ki a sonettek fénykorában egykor férjével játszi kegyvel versenyezve, Vilma név alatt (talán az Emlényben vagy Aurorában) megjelent s Kőlcsey Ferencz által is feldicsért két sonettet irt s ami abban az időben nagy feltűnést keltett.

Öreg költőnk atyja, azon régi jó táblabírákhoz tartozott, kik a „beatus ille“-t dudolva, a meleg családi tüzhelyet s csöndes folyásu falusi gazdaságot, a közügyek küzdelmes harczaival föl nem cserélték szorosabb értelemben. Hivatalt nem viselt, de a hol az ösök erénye: a hazaszeretet, tette vagy áldozatra szállította, mindig az elsők közt sorakozott.

Anyja szelid kedélyü jó anya volt, mint öregünk — sejtve, hogy költői kedélyét talán tőle öröklé — gyakran említette: mily nagy gyönyört okozott neki, ha vacatiókra haza került fiát szilajabb multságaitól elvonva, olykor Kisfaludy vagy Kőlcsei verseit olvastathatta fel vele.

Mert tudni kell, — de hiszen nem is lehet másként, minthogy oly eleven lélek, mely akkor is, — tul a hetven éven — midőn mások már csak a reves fa csillamával bírnak, — szikrázó kedélyével, hazafias lángjával gyújtani tud, — csak sebes vérmozgású virgoncz testben üthetett tanyát; tudni kell tehát, hogy költőnk multságai oly nemiek voltak, melyek az őrszemmel kíséző anyát sokszor aggalomba ejték, de a melyek izomrendszerét anynyira kifejleszték, hogy társai közül, alacsony temete s nem rendkívüli csontszervezete daczára is, mint legügyesebb birkózó, uszó s egyáltalán gymnasticus vállott ki, úgy, hogy most is, öreg korában, tornászati ügyességével sok fiatal emberen tul tett. — A testi szervezet ily forceirozott edzése és fejlesztése mellett azonban mint gyerek, tanulmányait sem hanyagolta el. — Egész iskolai pályája alatt mindig első volt. Bevégezvén azonban az iskolákat, a pozsonyi jurateriát s s letevé az ügyvédi vizsgát, — hazakerült a nélkül, hogy csak egy oly pere lett volna is, mint a melyet Vörösmarty elvesztett a hóna alól. Nem is akart ő ügyvéd lenni; azon kor szelleme abba bele nem nyughatott volna, hogy egy előkelő házból származott ember „fiskális” legyen, — de meg eltekintve az akkori aristocraticus félszűzségektől, az ő izgalmas kedélyének, határtalan igazságszeretetének, az ügyvédi pálya egyáltalában nem felelt volna meg. — És mégis volt egy pere, de a melyt ő támadták meg, s melyet az épen előbb jelzett igazságszeretet folytán egy megtámadott pecsovics szolgabíró zudított reá. — De az vette el fürdejét, mert sikerült a tiszta keblü emberbarátnak, felderíteni azon sok visszaélést, mit az illető elkövetett. — Ez már a férfikor munkái közé tartozik; ugyan akkor írta első kötött irályu munkáját és talán az első önálló művet, az ugynevezett „Mixturát,” melyben a megye nyakára küldött királyi biztost s talpnyaló bajnokait tette csúffá. — Ugy azon munkája, vala-

mint más, inkább férfikézen forgott alkalmi versei s még mostan is sokak előtt ösmert „hardicsai pásztora” megyéje határán tul is kapósak voltak.

Szemere Pál, — azon éles eszü kincskereső, ki először volt merész, a Toldy által kigunyolt és sokáig költőnek sem tartott, Petőfit, az írói körben bemutatni, — korán felösmerve öcsében Miklósnak a dus költői ért, ifju korától folyvást ösztönözte irodalmi működésre. — Mind nem használt semmit. Az ifjut elragadta a vadászati szenvedély; az erdők bája, a titokzatos homály, visszhangzó tölök, kopó hajtás, vadásztanya — mind oly jelenségek voltak, melyek költői kedélyét, természetben kielégítvén, nem érezte lelke a borongó képek, eszmék kifejtésének szükségét. Akkor még nem ösmerte, nem meríté ki lelke az életnek boldogságát, keserűségét — s habár meg volt is lelkében az a sötét alap, honnan humora oly villanyosan szökik ki, évek kellettek hozzá, míg megbarátkozott a gondolattal, hogy a mit érez le is írja s nyilvánosságra hozatalával azt a hazai irodalom köz-kincsévé tegye.

Meghozták az évek a csalódást is, a fájdalmat is s a prózára törpülő boldogságot is. De nemcsak a sors sebzé ötet, megsebezte egy hatalmas nagy vadkan is. Mig amazok alapján vidám, eleven kedélyével birkozva, megteremték vagy inkább kifejleszték a már meglévő töretlen humort, ez néhány hétre ágyba szögezve és segédül hiva az unalmat, kezébe adá a tollat, mely kezdetben sem volt lud-toll és mostan már valódi aranynyá vállott.

Ezen betegségben írta az első versét s ez a verse meg is jelent: ekkor 38 éves volt. Ettől kezdve, bár ritkán, de folyvást irt. Hogy mit irt, mennyit és milyet irt, minek mondjam itt? Hiszen minden művelt ember tudja s ismeri Magyarországon! csak Toldy volt az, ki a fény előtt makacs gyermekként behunyva szemét, mérgesen kiáltotta: „nem látom.”

Pedig láthatta volna, ha az előítéletesség — vagy minek is nevezzük — nem von szemére hályogot. Azok a gyönyörű, mély érzelmű költemények: „Kandallóm előtt,” „Vadászaton,” „Az én költészetem” stb. stb. azok a vidám humoros versek, azok a kaczagó fájalmak; azok a metsző, sokszor korbácsoló satyrak; azok a rendíthetlen hazafias költemények örök időkig gyöngyei maradnak a magyar költészetnek. Vajh! ki ismerte ugy az erdők költészetét; a bércek vadonát! . . . És ki ismerte ugy a szívek viharát — s a virágok szirmában leső skorpiót; a virágok alatt csuszó kígyót? Senki, csak Ő . . . csak Ő! . . .

És e nagyszabásu alkotások nagyobbbrészt már hanyatló korára esnek, mely körülmény is fényesen tanuskodik amellet: hogy a szellem rugékonyságára, a lelki működés erejére a test hanyatlása éppen semmi visszahatással sincs. Legalább Szemerénél nem volt. A ki halálos ágyán is ugy ir amint ő irt; kinek gondolatai oly átszürt tisztaságban tömörültek nagy eszmékké, amint azt Ő nála megszoktuk: annak testi szeméire fátyolt vonatott az évek sokasága, de lelki szeméit el nem homályosíthaták, hogy oda ne lásson velök, ahova csakis nagy szellemeknek lehet bepillantani.

Költőnk életrajzához tartozik még az is: — mit eddig sehosem hallánk említeni — hogy fiatal korában meglehetősen ügyességgel festegedett sőt közvetlenül nősülése előtt, idevágó tanulmányainak gyarapítása végett Olaszországot is beutazta. Ifjúkori festményei közül még most is több darab van a család birtokában, melyek mindegyike ügyes technikáról tanuskodik.

De nemcsak erről, hanem családi körülményeiről is hallgat az irás, pedig azt alig lehet figyelmen kívül hagyni, főleg mert az abban beállt változások költőnk életének fordulatára is nem csekély befolyással voltak.

Szemere Miklós nősülése életének 33-ik évére esik. Ekkor vette nőül Máriássy Annát, egy régi magyar nemes család kellemeiben gazdag sarjadékát, kivel 46 évig, tehát haláláig boldog családi életet élt. E házasságból 4 leánygyermek származott, kik közül már csak ketten, Vilma és Mariska, ez utóbbi férjezett Payzsos Andorné, vannak életben. Első leánya 12 éves korában halt meg, mig Ida leányát, Payzsos Andor első nejét, csak néhány év előtt vesztette el, mely őt végtelenül lesújtotta. Egy édes apa szeretetével csüggött utolsó percéig vejen Payzsos Andoron, nemcsak ennek szeplőtlen tiszta jelleme és szívjósága miatt, de azon szellemi rokonság kapcsán is, mely a költői lelkeket oly szorosán egymáshoz szokta bilincselni.

Szólunk végre a költő betegségéről is.

E sorok folyamában érintve volt: miszerint Szemere Miklós ifjúságában igen sok időt fordított fizikumának aczélá edzésére, mindamellet még is gyakran betegeskedett, vagy is helyesebben: gyakran volt egészségében kisebb-szerű változások, melyek azonban komolyabb következményekkel sosem jártak. Halálát 5—6 évvel megelőzőleg, e beteges állapotok gyakrabban ismétlődtek s a lappangó baj

A szobránczi fürdőből.

(Fürdő — viz sajátosága — banda, Kárpát-egylet gyűlése, háziipar cikkek kiállításai.)

Szobráncz azon kisebb vidéki fürdők közé tartozik, mely megérdemelné, hogy látogatottabb legyen annál is inkább, mert fekvésénél fogva az ott időzők a klimatikus viszonyok szeszélyeinek nincsenek annyira kitéve; sétányai, erdeje tiszták és kellemetes szórakozást nyújtanak. Gyógyvize könenykegés volta miatt eleinte kellemetlenül hat az idegrendszerre, de csak hamar megszokván szinte kívánkozik utána. Mindennemű bőrbetegségeknek csuszos bántalmaknál stb. kitűnő hatásának bizonyult. Kővéreknek pedig megfizethetetlen hatásában. Sőt gyengélkedő hölgyek részére személyes tapasztalataim folytán igen is ajánlhatom, a menyében néhány hölgygyel volt szerencsém értekezni, kik 5—4 és 1 fonttal súlyosabbak lettek 3 hét leforgása alatt. Van továbbá egy forrása: szemvíz, mely gyenge szemeknél kitűnőnek bizonyult.

Szobráncz Ungvártól két óra járásnyira fekszik, honnan kitűnő országút vezet egész a fürdőig, mely Török Napoleon gr. tulajdona, ki lehetőleg megtesz mindent, hogy a fürdővendégek kényelem tekintetében ne nélkülözzenek semmit.

Minden évben az ungvári Lányi bandája szórakoztatja kitűnő zenéjével az ott időzőket. Ritka zenekar az, melyben oly sok conservatoriumot végzett egyén volna, mint ebben, de megis látszik rajta. Oly precíz játékokkal varázsolják el a hallgatókat, hogy mindenki csak azt sajnálja, hogy a kitűzött másfél óra már elmúlt, mely alatt reggel és este játszanak.

A fürdő szezon az idén különösen azáltal is vonzóvá tétetett, hogy f. hó 14. és 15-én a magyarországi Kárpát-egylet beszkidalji fiókjának évi gyűlése ott tartatott meg, mely ünnepélyt összekötötték kitűnőleg sikerült háziipar kiállítással, melyben Ung-, Zemplén- és Beregmegyék vehettek csak részt. Mindamellett is a vendéglő nagyterme és 3 kisebb terme zsufolásig megtelt kiállítási tárgyakkal, a végrehajtó-bizottság, de különösen a fáradszatlan és tevékeny elnökek: Siegmeth Károly urnak legfőbb gyönyörére. Buzgókodása el is nyerte méltó jutalmát, a mennyiben a gyűlésre és a kiállításra összegyűlt több százra rugó vendégkoszoru izgatlan elismerésben részesíté őt, ki különben is a Kárpát-egylet beszkidalji és marmarososi fiók lelke, ki a turistai szellemet nálunk is minden módon ébreszteni és a legszebb kárpát-vidéki parthiekat hozzá férhetővé tenni igyekszik, hogy ne csak a belföldiek ösmerkedhesenek meg hazánk eme gyönyörű vidékeivel, de a külföldi érdeklődőket is körünkbe csalogassa.

A háziipar kiállítás fényesen igazolta, mily szép érzékekkel és szorgalommal vannak megáldva e vidék lakosai és mennyire szükséges volna ezek között az újabb szövő székek elterjesztése, hogy nagy fáradságos munkájuk valóban gyümölcsöt hoz is volna. A szép iránti érzék egy a szövött, mint más kézimunkákon is kitűnőleg bizonyítja a haladásra való hajlamot és képességet csak a kormány segédkeze tenné meg a szükségeseket, ugy eme vidék minél előbb a szövészeti iparban szép helyet foglalna el.

Munkács vidéke, különösen a taplókészítményekkel tündt föl. Oly szép és oly izléses virágcsokrok, valamint egyéb tárgyak is voltak kiállítva, hogy az ember elcsodálkozott azon: mikép lehet mindezeket taplóból így előállítani.

Különösen kiemelendőnek tartom a homonnai műfaragászati iskola kiállítását, mely majdnem egy szobát vett igénybe. A tárgyak sokfélesége, szép és majd művészi kivitele bármely szemlélő érdeklődését is a legnagyobb mérvben lekötöni képes. Homonna vidékére ezen iskola valódi áldás. De áldás volna az hazánkra nézve is, ha az innen kikerülő — ugyszólván, még kis fiúcskák — idehaza találnának kellő foglalkozást. Sajnos azonban ez nem így van! A tanodából kikerült fiúk leginkább Bécsben kapnak foglalkozást, hol képezettségüknek fogva munkát találnak s a szép faragványu kereteket, asztalokat stb. drágán fizetjük meg a bécsi gyárosoknak, nem is gyanítván, hogy a butordarabokon levő izléses és minden kifogásnélküli faragványonyokat kis magyar fiúk olcsón készítették. Budapest hasonczikkek előállításában legyőzhetné Bécsset, csak határozott törekvés szükséges erre.

Ezután a munkácsi fegyház készítményei tündt föl olcsó és kitűnő kivitelükkel fogva. Volt is dolga Röder ellenőr urnak az eladás körül, valószínűleg ostromzár alá volt véve. Az oda került rabok csakugyan hasznosan töltik el borzasztó helyzetükben idejüket és pompás cikkek készítését sajátítják el, minélfogva kiszabadulásuk után az emberi társadalomnak hasznos tagjaivá lesznek.

De szöeljünk most néhány szót a beszkidalji fiók egylet évi közgyűléséről is, mielőtt a kiállításban kitüntetettek felsorolnánk.

A gyűlést Andrassy Manó gróf nyitotta meg, mely alkalommal Rónay eddigi elnök leköszönő

irata olvastatván fel, Török Napoleon gróf választott meg elnökül, ki Ungváron lakni tartozik. Siegmeth Károly a munkácsi fiókkal való egyesülés reményében a jövő évi gyűlés helyéül Marmaros-Szigetet ajánlja, míg Tomcsány képviselő és az elnök érvelése folytán az esetben, ha az egyesülés létre nem jöhetne, Munkács tüzetett ki. Végül Chyzer Kornél tr. a környék 46 helyén található gyógyvizek megvizsgálásának eredményéről röviden értekezvén, a gyűlés bezaratott. Mire a 200 terítékü közebed a sétány lombos fáinak árnyában és Lányi bandájának kellemes hangjai mellett kezdődött meg, mely alatt Török Napoleon grf. Firczak kanonok, Hönig Alajos erdészeti felügyelő és Siegmeth Károly sikerült felköszöntőket mondottak, melyek az általános kedvet még jobban fokozták.

Ebéd után a közönség ujlag a kiállítási helyiségeket kereste föl, hol ez alkalommal a bíráló-bizottságok kezdtek meg működésüket.

A kiállításon részt vett:

351 drb.	famunkával	10	kiállító
107	szövött	13	"
83	vas tárgygyal	2	"
56	agyag	1	"
244	kosárfonó	8	"
668	különböző	6	"
260	müipari	21	"

összesen 1768 drb. tárgygyal 61 kiállító. Itt megjegyzendő, hogy igen sokan csoportos kiállítást rendeztek, innen van a kiállítóknak különben csekély száma.

Gyógyvizek kiállítottak:

Sárosmegyéből	8	helyről
Abauj	1	"
Zemplén	1	"
Una	5	"
Beregh	9	"
Ugocsa	1	"
összesen	25	"

Mármarosmegye, noha ásvány és gyógyerejű vizekben igen gazdag, mindannak daczára, hogy a kiállítás emez ágára figyelme felhiva lett, meg nem jelent. Ez különösen a szép számban összegyűlt orvosok előtt tünt föl igen visszasan.

A kiállításban résztvettek közül a következők lettek kitüntetve.

I. Famunkánál.

1 drb. arannyal: Sichocsek János, Cziróka Béla és Jankó Ferencz Dubniból.

2 ezüst forinttal Kovács Pál és János Szlavnából, Czibulka András, Brunner János, Masztesy János, Ignác Miklós, Borkó Károly, Bere Imre, Rák József, Tóth Gergely, Johanov Fedor, Soltész György, Johanov Radoja, Galya János Munkácsról.

1 ezüst forinttal: Krics Alajos Sidorfalváról, Wenczel Péter Pupnyákfalváról, Volyko József Felső-Remetéről, Frigu Gergely Jossáról, Rojkó János Felső-Remetéről.

1. oszt. díszoklevéllel: Fischer Frigyes Anker lovag Ulicsról, Sztáray Antal gr. N.-Mihály; munkácsi fegyház és Hotzinger Sándor igazgatója, Günther Ákos jószágigazgató Munkácsról, Hönig Alajos erdészeti felügyelő u. o. Cornides György főerdész F.-Remete, Rochlitz Ferdinánd Sztovna, Winternitz Vilmos erdőmester Vinnáról.

II. oszt. díszoklevéllel: Pulkhardt Miksa erdész Jossáról, Denk Ödön F.-Remete, Sichocsek Cziróka Béla, Jankó Ferencz Dubni.

III. oszt. díszoklevéllel: Péter Antal N.-Turicza, Pioszt András F.-Remete.

II. Szövött áruk.

1 arannyal: Kacsó Juczko Pazdicsból, Krojnyák Ilona Hornyán, Marczin Zsuzsanna Boskócson, Proscsák Mária Hornyán.

2 ezüst tallerral: Maczok Anna Mihályova Tychán, Galamba Anna Tichán.

1 ezüst forinttal: Mocsók Anna Vaszylova Tychán, Kucsik Márin Tychán, Kosztelei Mária Sztavnón, Dorics Márin Hornyón, Bencza M. Hornyón, Popovics Anna u. o. Funderók Olena Tychán. Csup Mária Voloszonkán, Levko Mária Szlován, Matyóka Mária Tychán, Dubiák András, Szura András, Szura Ignác Zuellán, Miskó Mihályné Szolyván, Lisák Mária u. o.

1. oszt. díszoklevéllel: Köröskényi Erzsébet Payón, Cservenyák Andrásné N.-Szaláncz, Buzáth Károlyné, Felföldy Gyuláné Jesztreben, Fischer Frigyes Anker lovag.

II. oszt. díszoklevéllel: Kamniczky Mária, Rochlitz Ferdinánd, Hornoch Teréz.

mindegyre határozottabb jelleget öltött nála s leginkább bélszervezetét látszott megtámadni egy kronikus hurut alakjában. A betegségi tünetek orvosságait már régebben aggasztották, kik a katasztrófa beállását csak is idő kérdésének tekintették. Ő azonban a legutolsó perczig még mindig remélni látszott; legalább ezt engedék gyanítani koronként elejtett nyilatkozatai, melyek bizonyos tervezetéseket foglaltak magukban. A többek között még költeményt készült írni, a magyar nemzet ezeréves jubileumának ünnepélyére, sőt még az abban való közvetlen részvételét is hangoztatta. Másrészt teljesen megvolt győződve arról, hogy egészsége többé nem fog helyreállni s látogatóinak biztatásaira is mindig azzal a keserű humorral válaszolt, mely költői működésének is egyik legerősebb oldala volt. Halála előtti napon déltájban elszenderült s aludt folytonosan s csak párszor nyitotta fel szemét kezelő orvosára, ki úterét koronként vizsgálgatta. Estefelé még egyszer inni kért, azonban mig italát készítették ismét elaludt . . . aludt . . . aludt s ez álmából fel sem ébredt többé. Halálközdelmei egy perczig sem voltak; szép lelke észrevétlenül szállt az igazak honába fel!

Szemere Miklós koporsója felett.

Midőn száz év alatt egy költő születik,
A kit az ég küld, mint védangyalát,
Hogy elnyomott népek keservét megmérve,
Zengje a szabadság bájló dalát,

Isten ad jelt, intést ti nektek emberek,
Hogy levetvén érdek nehéz mezét,
Fogjátok fel könnyű hivatásotokat:
,Kövessétek az Urnak emberét!'

Más népek megszkoták az ily jelt érteni,
S eltasztva kufárok csábszavát,
Követik a költőt, mint égi hirnököt. — —
Mignem — — „szabaddá teszik a hazát!“

Sötét börtön lakóit, fényre vive ki,
Nem láthatnak annyit sem, mint elébb . . .
A szolganép siket, zsiibadt érzékei
Nem értik meg a költő énekét! . . .

Hát csak nyugodj nagy költő, jobb lesz itt neked,
Nem fog bántani többé önfajod! . . .
A vést, mely hazádra 300 éve száll.
A legmélyebb sirban meghallhatod!

S ha látod majd, hogy törpe ellenségeid
Nem bírják e hazát megmenteni,
Szép verseidnek egy gúnyos, maró szakát
Jó lesz előttük fellebbenteni:

Hogy lássák sorsuk megjósolt történetét,
S hallják meg a haldokló végszavát,
És ha van bennök még sziv, lélek, irgalom?
Térjenek a hon kórógyához át!

Mi néhányan, akik bajtársaid valánk,
Sötét gyászt öltve, fájlón gyászolunk, —
A hozzád tapadt hír s babér foszlányain
Tisztelőddelel együtt osztozunk,

S e szivhálózat, mint egy telephon beszél,
A sirban sem szakadhat meg soha,
Rokon fájó lelkek gondolatmenetét
Nem szakítja meg rideg sir moha. . . .

Mi együtt érezünk továbbra is, beszélj! . . .
Égből lenező ihlett szellemed
Szállja meg mint harmat, mint fénylő napsugár
Ez elhagyott, széttépett nemzetet!

Majd eljárunk sirodhoz, szobrot emelünk
Könnyeidből, melyekkel áztatád
Hazád földjét, kesergvén hűtlen fiain,
Kik nem érték meg a költő dalát! . .

A költő babérja éltében nem virull! . .
Nézd Kazinczknak emelt szobrot ott,
S mondd: „volt-e hazánkban költőtársid között
Sorsüldözöttebb és oly elhagyott?!”

És ime most nevének a nemzet leborul,
S áldja az Istent, — ki küldé neki! . . .
Te is így fogsz majd — miként mestered —
Dicsőink sorában elől fényleni!

Bajusz József.

III. Keramika.

3 frt ezüst és II. osztályú díszoklevéllel: Parikunpa András Pazdicsón.

IV. Kosárfonás.

1 aranyval: Pirozinsky Károly, kosárfonás tanítója az első m. gácsországi vasutnál.

2 ezüst forinttal: Hechs Samu Ó-Kemenczén.

1 ezüst forinttal: Matyola László, Zambó Károly, Baráté András, Batty József Beregszászról, Gorzó Jakab Bilkén, Kodár István és Dera Mihály Munkácsón, Bányász János F.-Remetén.

I. oszt. díszoklevéllel: az első m. gácsországi vasut kosárfonó iskolája.

II. oszt. díszoklevéllel: beregszászi fegyház, bilki iskola, Stoffa János, munkácsi fegyház.

III. oszt. díszoklevéllel: beregszászi fonó iskola, s.-a.-ujhelyi fegyház.

V. Vastárgyak:

1 aranyval: Spisák A. Friedrichsdorfon.

2 ezüst forinttal: Metzensei munkások Friedrichfalván, Borza Béla Remetén, Spisák és társai Friedrichfalván.

1 ezüst forinttal: Mátyás Sándor Remetén, Spisák és társai (2 drb.) Friedrichfalván.

I. oszt. díszoklevéllel: Kojék János Zagorzon.

II. oszt. díszoklevéllel: Munkácsi uradalom és Felső-Remete vasút.

VI. Müipar.

1 aranyval: Jakubovics Lipót Homonnán.

2 ezüst forinttal: Richter Emil Homonna, Jakubovics Lipót és Feczko József u. o.

1 ezüst forinttal: Ertl József Homonna, Droszt Lajos Vidrány, Fábr János Homonna, Vagernicz Haffa Voloczon.

I. oszt. díszoklevéllel: Jakubovics Lipót Homonna, Hrabár Leontin Drubrokón, Okrecsik József Homonna, homonnai műfaragászati iskola, Kárpáthy Gusztáv igazgató, Hofmeister Adolf tanító, Fekete Elek, ujhelyi fegyház, Dévald Károly, Kövér Ilona Munkács, Hornach Teréz Szolyva, Melzer Aurél Munkács, Buzát Károlyné Szolyván, Toma Irma, Szvotilseky Ilona, Szieber Bella, Timák Emilia, Schoffer Hermin Ungvár, Funker Teréz Langegg Munkácsón, Rosznaky Berta Vinnán, Horváth Miklósné Kassán.

II. oszt. díszoklevéllel: Schelling Péter Ungváron, Greskó Péter Vocsin, Vörös János Csapon, Gelmecz István Homonna, Macskosy Brona István, Schecz János Homonna, R. K. lányiskola u. o. gör. K. lányiskola Ungvár, Fischer ankeri lovag, Ulics Lapsnászky, A. M. Laborcz, Szikszay Anna Szolyván, Kamniczky Mária Vinna, Seszky Ferencznő.

III. oszt. díszoklevéllel: Csorba Eleonóra Polenán, Horváth Bella Vinnán.

VII. Különféle nyersterményi készületek.

1 aranyval: Schwarcz Samu Homonna.

2 ezüst forinttal: Schön Dávid Badofalván.

1 ezüst forinttal: Vicsák Mihály Vinna, Siebert Ferdinánd, Cseplő János, Liszták János, Vancsa Pál, Nabolay József, Szlovosza István Munkácsón.

I. oszt. díszoklevéllel: Sztáray Antal gr., munkácsi fegyház, Hatzinger Sándor.

II. oszt. díszoklevéllel: Röder Antal Schwarcz Sámuel.

Gyógyvizek.

Díszoklevelekkel: Szulina, Bártfa, Czigelka, Szinye Lipócz, Rank-Herlein, Szobráncz, munkácsi uradalom, Luhn M. gyógy-forrás és Perényi br. Tarnón.

Különfélék

Báró Sennyey Pál egészsége már annyira javult, hogy — habár csak hordszékben, de pár órára a szobát is elhagyhatta. Ha a javulás így arányban halad előre, azon kedvező helyzetbe lesz a nemes báró: hogy fürdőre utazhatik. Ugy halljuk, hogy dél-Tirolnak egy klimatikus gyógyhelye van e célra kiszemelve. A különböző vasutigazgatóságoknál már az is kieszközöltetett: hogy külön vasuti kocsjai, minden, azon irányban közlekedő vonat-hoz fog csatoltatni, miáltal az átszállás kényelmetlenségei is el lesznek kerülve.

Lajos napját városunkban is több helyütt kegyelettel ünnepelték meg és számos hazafias felköszöntőt mondtak a nagy száműzött egészségére.

„Keserű csalódások” czim alatt lapunk múlt számában megjelent közleményre, — mely Zemplén-megyének s különösen a helybeli női ipartanódnak az országos nőiparkiallással szemben tanúsított közönyére reflektálva, kissé erősebb hangon volt tartva, mint aminőt ez intézettel közvetlen összeköttetésben állók idege elviselhetné — illetékes helyről azon magyarázó felvilágosítást vettük: miszerint az intézetet korántsem közöny tartotta vissza a kiállításban való részvevéstől, de tisztán azon körülmény, mert az intézet kezdetleges produktumait nem látta idő- és czélszerűnek egy nagyobb szabású kiállításban bemutatni, tehát studio nem vett benne részt. Hogy pedig az intézet kitűzött célja felé lankadatlanul tör, mi sem bizonyíthatja jobban annál: hogy alig 3/4 éves fenállása óta már két (egyszer a gazdasági) kiállításban vett részt iparczikkeivel. Így állván a dolog, az ipartanódára

vonatkozó megjegyzéseink élet kézségeesen elveszszük magunk s csupán a felfogásra nézve maradunk némi differenciában, ez pedig még nem nagy baj. A közlemény többi részét azonban, mely az általános közönyt ostorozza, kénytelenek vagyunk ma is az utolsó betűig fentartani.

Bucskák János akadémiai pyrotechnikus, mint a falragaszok is jelentik, ma este a torna-kertben, ha ugyan az idő kedvezni fog, nagyszerű tűzjátékkal akarja meglepni a közönséget. 50, 30 és 20 kros belépti díjjal mellet. Bucskák ur szakmájában kitűnő s mutatványait már többször volt alkalmunk Budapesten látni, melyek a közönségnek mindig elismerésével találkoztak.

Tályáról írják lapunknak: Városunkban a főjegyzői állomás Győry István köztisztviselőben álló főjegyzőnk elhalálásával megürülvén, ezen állomásra a rendes módon, pályázat hirdetéssel és a választás napja f. évi augusztus 16. ára tüzetett ki. Az állomásért két egyen pályázott; az egyik az elhunyt főjegyzőnk fia, Győry István, ki mint képzett egyén ezen állomást csak is családja iránti tekintetből akarta megnyerni; — a másik Janicsek Kálmán teljesen ösmereetlen egyén, állítólag Gödöllőn volt segédjegyző. Hogy városunk teljes száma lakosai mily egyetértésben éltek egymással, arról kit-kit eléggé meggyőzhet az, hogy a közelmúltban lefolyt orsz. gyűlési képv. választásnál 240 szavazó polgár közül alig 13 szavazott az ellenpártra, ami döntő befolyással volt a győzelemre. E szép egyetértésben egymással jó hangulatban levő polgároknak a főjegyző választásánál kétpártra kellett szakadniok, és e pártoskodás oly nagy mérvet öltött, hogy csaknem tetlegességre került a dolog. A győri párt zömét az intelligentia egy pár kivételével, az izraeliták általánosan, az iparos osztály kétharmad része és a földmivesek egy kis része képezte, míg a másik pártot egy néhány iparos és a földmives osztály csaknem teljes számban egy pár intelligens vezetése alatt akarta győzelemre vinni. Augusztus 16-án reggel zenezőval vonult fel a Janicsek párt a városház előtti térre teljes számban és győzelmök teljes tudatában hangoztatták „Éljen a gatyás párt” és mert a Győry pártból csak itt ott látszott választó, kezdték indítványozni a közfelkiáltást a Janicsek-párt részéről, de ez a szolgabíró által megakadályoztatott.

Reggel 10 órakor vette kezdetét a szavazás és délután 3 óráig csaknem kizárólag a Janicsek-párt szavazott, csak ekkor kezdte a Győry-párt és este 8 órakor lett vége; — az eredmény az lett, hogy Győry István 81 szavazat többséggel Tállya város főjegyzőjévé választott. Daczára annak, hogy Janicsek ur költséget nem kimélt, ami abból is kitűnik, hogy alig egy néhány nap alatt közel 20 hordó bort itatott és daczára, hogy pártjának legnagyobb része, sajnos, de vallási tekintetből demonstrált és még a választás napján csak a Győry párt erélyessége és higgadsága volt amely megmenthette őket az általok a legdurvábban gyakorolt pressióból eredhető rossz következményektől, a Győry párt a legszebb rendben és a legnagyobb meglepéssel távozott, amint az eredményt köz tudomásra hozó szolgabíró ur Győry Istvánt Tállya város főjegyzőjévé kiáltotta.

B. J.

Értesítés. A S.-a.-Ujhelyi rk. nagy-gymnasiumnál a tanulók beiratása az 1881/2-ik tanévre augusztus 29-én kezdődik s tart szeptemberhő 6-ikáig. Az első osztályba iratkoztoktól a keresztlevél is követeltetik. S.-a.-Ujhely, 1881. augusztushő 23-án. A z i g a z g a t ó s á g.

Figyelmeztetés. A sátorlaja-ujhelyi III. oszt. rom. kath. elemi népiskolában a fiúk rendes felvételi vizsgája és beiratkozása folyó augusztushő három utolsó napjára van meghatározva. Beiratáskora gyermekével megjelenő t. cz. szülő vagy annak képviselője ha helybeli egész évre 2 frt 30 — ha pedig vidéki vagy más vallású 4 frt 30 krnyi tandíjt köteles az igazgatónak mint tandíjkezelőnek által adni.

Jelentés. A sárospataki ref. leányiskolában, melynek két felsőbb osztálya a nőnövelde két alsóbb osztályával párhuzamos, a beiratások szept. 1. 8-ig történnék meg. Egyszersmind tudatjuk a szülőkkel, hogy jövő 1881/2-ik iskolai évben már a 6-ik osztály is föl fog állítatni. Tandíj egész évre helybelinek 2 frt 52 kr. vidékieknek két anyyi. Kézimunka, német és zongoráért külön tandíj jár. Vidékiek tisztességes magánházaknál olcsó és teljes ellátást kaphatnak. Terhes Barna ref. lelkész. Kérészy István ref. főgondnok.

Ipariskolával összekötött leánynevelő intézetet állítottak a derék okl. ipartanítónók. Köller Janka és Bodenlosz Teréz, Budapest III. kerületében Budaujlakon; melyben 10—14 éves fiatal leányokat vesznek fel mint benlakó növendékeket. A felvételi feltételek meglepők, mert azt látjuk, hogy egy leány teljes ellátása minden egyéb szükségletekkel, mint mosatás stb., tanítással együtt évi három száz forintba kerül. Tanítatik kívánságra külön a franczianyelv és zongora-játék is, mi szintén igen mérsékelt díjért tanítatik. Valóságos jóléteménynek nevezzük ezen vállalatot azokra nézve, kik leány gyermekeiket házom kívül akarják vagy kénytelenítetnek neveltetni; — mert nem ismerünk az országban intézetet, melyben a neveltetés kisebb áldozatba kerülne, mint kerül ebben, hol az ifjú leány már kora ifjúságában a legkülönfélébb nőipari

munkálatokba bevezettetik. Ajánljuk a t. cz. közönség figyelmébe. Beiratkozhatni mindennap, Lajos-utca 100. a fentnevezett tanítónok nőipar-iskolájába.

Csarnok.

Kéri Klára szép hajáról.

„Én szép szeretőm, ha igazán szeretnél, Várakoznál rám az öreg fakeresztnél; Esküdnél az anyád örök nyugalomára: Szived lesz az éjjel hű szivem tanyája.”

„Én édes szeretőm, igazán szeretlek, Vallom a szivemet igazán tiednek; Esküszöm az anyám örök nyugalomára: A vén fakeresztnél leszek éjteltájjra.”

Gyócsi Pál lefekszik felesége mellé, De a félvilágért, hejh, meg nem ölelné; Elalvását lesi, csak alig, hogy várja... A vén fakereszthez onson éjteltájjra.

Megmozdul a kéve, buzakalász zizzen, Szerető sziv titkát óvja meg az isten! Gyócsi Pálné ébred; nem is aludt talán De asszonyi csellel kifogott az urán.

Az irigy Hollóné, — meg a többi sorban, — Kotornak is már a nyüzsgő hangyabolyban; Hűtlen Gyócsi Pálnak szíjaj felesége Két remegő kezét emeli az égre.

„Csak úgy üdvözüljek, úgy ne érjen átok, A hogy én magamnak igazságot látok, A hogy én — szerelmem mézlopói! — rátok Haragom méhéből fulánkot bocsátok.”

Harmatos éjfélkor harmatos a kéve, Visszhazgik az erdő pitypalatty fűttyére; Reszket a kalász, mert hűvös szellő lendül, Reszket Kéri Klára forró szerelemtül.

Két ölelő karját ölelésre tárja, Édes csókra csattan piczi piros szája; Hejh, de kinos könytül ázik az orcájája, Szívébe nyilallik csók, ölelés — fájva.

Hiába, hiába csillog a gyűrűje, Patyolat ingvállá össze van már gyürve; Keblén a fekete fűrtök egy lebegnek, Mintha fehér hattyun uszik árnyas felleg.

Hajadonok éke, szüzek koronája, Ragyogó selyemhaj, ha meg lett gyalázva, Klára fején többé az egék se védik: Gyócsi Pálné titkon levágja tövéig.

Harmatos éjfélkor, harmatos buzára, Mint hervadt lilium, roskad a szép Klára; Arató leányok, arató legények, Elfordulnak tőle, soha rá se néznek.

Egyedül csak Eszter, Klára hugocskája, Gondol szeretetre, gondol imádságra; Ébresztgeti néjjét, gyógyítgatja baját, — S szüsz keblébe rejti Klára selyem haját.

Haza mennek aztán. Csillagos az égbolt, A mező, az erdő illatosabb rég volt; De Klárának sötét már az egész világ, Klára szívének már sohse nyílik virág.

Koszorus menyasszony ha lesz is belőle, Oh, ha valaha még nyoszolyára dől le: A hideg halál lesz az ő vőlegénye, A hideg koporsó várja őt nászjére.

Gazdag selyem haját előveszi Eszter, Felcsókolja rá hullt könyeit még egyszer, És azután azt a meggyalázott haját Keblén melengetve, a városba szalad.

Bekopog szerényen, szegyenpirban égve. „Klára szép hajáért gyógyszerert haphatnék-e?” „Klára szép hajáért az ára kitelnék, De csak úgy, ha hozzá a tiedet tennéd.”

Ingadozik Eszter erre az egy szóra; Oh, az egész falu szegényére rója! Mert ki haját veszi, szüzi hírét veszi; De csak egyet sóhajt, azután — lemeteszli.

Falu végén hangzik a lányok nótája: „Amott jön a Kéri Klára hugocskája; Bogyó Imre, hallod, te vagy a rózsája, Kérdezd meg, hová lett szüzi koronája?”

Eszter haloványan suhan a kis házba, Szíve megedzódik a legnagyobb gyászra; Némán omlik Klára hideg tetemére... Könyörölő isten, nézz le keservére!

Rudnyánszky Gyula.

Felelős szerkesztő és kiadó laptulajdonos

BORUTH ELEMEÉR

Főmunkatárs: FARKAS BERTALAN.

Sátorlaja-U

ELŐFIZET
Egész évre
Félévre
Negyedévre
Bérmentetle
ismert kez
na
Zésiratok n
vis
Egyes szá
A nyitlterén
mond sor

Magyar

Mikl

Ha tel
bizton köv
nemcsak t
szinü, foly
szág egyes
nek azon
leten kívül
is megfele

A jel
üzlet létre

az egyes
nagyságál
annak, ho
jelentéken

lemmel re
desi kör
azok nagy

is arra, ho
raktáraik
mégis a f

nagymérv
csak igen
általuk fo

Eze
eszmét k
magukba
az elérni

Bor
teremthe
borkeres
kenység
és elégs
jelen kö

zásra en
Tu
árucikk
kedelmi

idő mul
csökket
dig job
emelke

A
donság
rendelk
leg ked
sodásto

kénysz
ségess
helyezk
tán csa

M
csak a
felelő
vállala

haszno
károso
mellet

D
csak e
saját e
kerest
kedve

letet o
ily ese